

N:o 205.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura; gifven Stockholms slott den 21 april 1911.

Under åberopande af bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Albert Petersson.

Förslag

till

Lag**om ändrad lydelse af 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887
angående handelsregister, firma och prokura.**

Häriigenom förordnas, att 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skola erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Företer i handelsregistret införd firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda innehafvaren af förstnämnda firma att efter viss tid använda firman äfvensom ålägga honom det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Menar någon eljest, att en i handelsregistret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphävande samt om skadestånd föras vid domstol.

23 §.

Försummas anmälan, som ofvan föreskrifves, eller har, efter det registrering af firma vägrats eller upphäfts, den anmälningsskyldige försummat göra ny anmälan, då skall enskild näringsidkare, bolagsman eller annan, som till sådan förseelse gjort sig skyldig, straffas med böter från och med fem till och med ett hundra kronor.

Hvar, som i anmälan till handelsregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

24 §.

Förseelse, som i 23 § 1 mom. är med ansvar belagd, skall åtalas hos polisdomstol i den ort, där den ifrågavarande rörelsen drifves, om särskild sådan domstol är där inrättad, men eljest hos poliskammare eller, om poliskammare icke finnes, vid allmän domstol; och gälle i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet är angående besvär i brottmål stadgadt.

Böter, som ådömas enligt 23 §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmänna strafflagen.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementets ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 7 april 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson anförde:

»Första stycket af 128 § i lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910 lyder så: Företer aktiebolags registrerade firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda bolaget att efter viss tid använda förstnämnda firma äfvensom ålägga det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Genom denna bestämmelse hafva således enskild näringsidkare, handelsbolag, ekonomisk förening, bankbolag och aktiebolag erhållit ett effektivt medel att förhindra, att deras firma dem till förfång annekteras af ett aktiebolag. I den nya sjukkasselagen af den 4 juli 1910 har genom motsvarande bestämmelse i 87 § enahanda firmaskydd beredts sjukkassa, ekonomisk förening och försäkringsbolag gentemot

sjukkassa. Och i de för innevarande års Riksdag genom nådiga propositioner framlagda förslagen till lagar om ideella och ekonomiska föreningar och till lag om bankrörelse hafva enskild näringsidkare, handelsbolag, förening, bankbolag och aktiebolag erhållit enahanda firmaskydd gentemot ideell förening, ekonomisk förening och bankbolag.

På sätt Riksdagens justitieombudsman i underdånig skrifvelse den 8 november 1910 framhållit torde följdriktigheten fordra, att i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura intages en bestämmelse, motsvarande första stycket af 128 § i nya aktiebolagslagen, och att således enskild näringsidkare, handelsbolag, förening, bankbolag och aktiebolag erhålla ett medel att skydda sin firma från att annekteras af enskild näringsidkare eller handelsbolag. En bestämmelse i nu angifna riktning torde därför införas i 6 § af sistnämnda lag, och torde i samband därmed sagda paragrafs nuvarande bestämmelse bringas i öfverensstämmelse med motsvarande stadgande (128 § andra stycket) i nya aktiebolagslagen.

I detta sammanhang torde emellertid jämväl en annan brist i lagen angående handelsregister m. m., hvarpå justitieombudsmannen i underdånig skrifvelse den 18 mars 1911 fäst uppmärksamheten, undanröjas.

Enligt 132 § i nya aktiebolagslagen skall styrelseledamot eller annan, som vid anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffas med böter från och med 50 till och med 2,000 kronor eller fängelse.

I 97 § af den nya lagen om sjukkassor är straffet för motsvarande förbrytelse bestämdt till böter från och med 25 till och med 1,000 kronor.

Äfven gällande banklagar, lagen om försäkringsrörelse och lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet liksom ock de för innevarande års Riksdag framlagda förslagen till lagar om ideella och ekonomiska föreningar och till lag om bankrörelse innehålla bestämmelser, som stadga straff uti nu ifrågavarande hänseende.

I lagen angående handelsregister m. m. stadgas väl (23 §) straff för försummelse att göra anmälan till handelsregistret, men däremot finnes icke någon straffbestämmelse för den, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift. Följaktligen kan, såsom justitieombudsmannen i sistberörda skrifvelse framhållit, den, som t. ex. i kommanditbolags anmälan till registret lämnar falsk uppgift angående kommanditdelägarnas insatser, icke härför dömas till

ansvar, med mindre handlingen skulle vara straffbar enligt allmänna strafflagen.

För att undanröja den sålunda af justitieombudsmannen påpekade bristen i lagen angående handelsregister m. m. torde till 23 § i samma lag böra göras ett tillägg af innehåll, att en hvar, som i anmälan till handelsregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffas med böter från och med 25 till och med 1,000 kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

I öfverensstämmelse med hvad jag sålunda anført har jag låtit inom justitiedepartementet utarbete förslag till *lag om ändrad lydelse af 6 och 23 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.*»

Föredraganden uppläste härefter nämnda lagförslag, af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställde, att lagrådets utlåtande öfver förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag af protokollet.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall.

Ur protokollet

Erik Ölander.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 6 och 23 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Härigenom förordnas, att 6 och 23 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skola erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Företer i handelsregistret införd firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda innehafvaren af förstnämnda firma att efter viss tid använda firman äfvensom ålägga honom det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Menar någon eljest, att en i handelsregistret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande samt om skadestånd föras vid domstol.

23 §.

Försummas anmälan, som ofvan föreskrifves, eller har, efter det registrering af firma vägrats eller upphäfts, den anmälningsskyldige

försummat göra ny anmälan, då skall enskild näringsidkare, bolagsman eller annan, som till sådan förseelse gjort sig skyldig, straffas med böter från och med fem till och med ett hundra kronor.

Hvar, som i anmälan till handelsregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

*Utdrag af protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 20 april 1911.*

Närvarande:

Justitieråden SUNDBERG,
BORGSTRÖM,
SKARSTEDT,
Regeringsrådet ERNBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 7 april 1911, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle inhämtas öfver ett inom justitiedepartementet utarbetadt förslag till lag om ändrad lydelse af 6 och 23 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Förslaget, som finnes bilagdt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits af tillförordnade byråchefen för lagärenden Einar Bergelmer; och blef detsamma nu företaget till slutlig behandling.

Lagrådet yttrade:

I 24 § i lagen angående handelsregister, firma och prokura är stadgadt, att förseelse, som i 23 § är belagd med ansvar, skall åtalas hos polisdомstol i den ort, där den ifrågavarande rörelsen drifves, om särskild sådan domstol är där inrättad, men eljest hos poliskammare eller, om poliskammare icke finnes, vid allmän domstol. Då emellertid förbrytelse, som afses i andra stycket af 23 § i förslaget, bör, i öfverensstämmelse med eljest gällande grundsatser, åtalas vid domstol i den

ort, där den oriktiga uppgiften aflämnats, samt det icke torde vara lämpligt att bedömandet af åtal för förbrytelse af dylik beskaffenhet överlämnas åt polisdomstol eller poliskammare, torde den föreslagna, ändringen af 23 § böra föranleda jämväl någon omarbetning af 24 §.

I öfrigt lämnade lagrådet förslaget utan erinran.

Ur protokollet

Erik Ölander.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott fredagen den 21 april 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson anmälde lagrådets genom utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden den 7 i denna månad inhämtade utlåtande öfver upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 6 och 23 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Departementschefen redogjorde för utlåtandets innehåll och anförde vidare:

»I anledning af hvad lagrådet erinrat torde första stycket af 24 § i lagen om handelsregister m. m. böra undergå sådan jämkning, att hvad där stadgas ej får afseende å förseelser, för hvilka stadgas straff i det ifrågasatta tillägget till 23 § i samma lag. Jag har därför i sådant syfte låtit inom justitiedepartementet utarbета förslag till ändrad affattning af sagda 24 §, hvilket fogats till ifrågavarande lagförslag, som i följd däraf kommer att innefatta förslag till lag om ändrad lydelse af

6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.»

Sedan departementschefen uppläst det sålunda ändrade förslaget, hemställde han, att detsamma måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, föreläggas Riksdagen till antagande.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas nådig proposition af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
Israel Myrberg.